

Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2013

Gemeente Castricum

Juli 2013

Inleiding

De gemeente Castricum behoort op doelmatige, rechtmatige en integere wijze in te kopen, zodat gemeenschapsgelden op verantwoorde en controleerbare wijze worden aangewend en besteed. Het is voor gemeente Castricum belangrijk aandacht te besteden aan de (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk.

Een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid helpt de gemeente om een doelmatig inkoper te zijn. Het draagt bij aan mogelijke besparingen, maar levert ook verbetering van de kwaliteit van opdrachten op (denk daarbij ook aan efficiënte en innovatieve oplossingen).

Professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk is niet alleen een kwestie van (Europese) wetten en regels, maar ook van aanvullend beleid. De VNG heeft hierover een convenant gesloten met de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het doel van het aanvullende beleid is om richting te geven aan de inkoop- en aanbestedingspraktijk, een verdere professionalisering te ondersteunen en meer uniformiteit tussen gemeenten te bevorderen.

De uniformiteit tussen gemeenten wordt concreet nagestreefd door onze deelname in Stichting RIJK (samenwerking op het gebied van inkoop en aanbesteding).

Op 1 april 2013 is de Aanbestedingswet in werking getreden. Mede hierdoor was het noodzakelijk het bestaande inkoop- en aanbestedingsbeleid (2010) te herzien. Daarnaast heeft Stichting RIJK (RIJK) het Procedure Handboek aangepast. Om de uniformiteit en proportionaliteit binnen de inkoop bij gemeenten te bevorderen is gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het Model Inkoop en Aanbestedingsbeleid en de Algemene Inkoopvoorwaarden van de VNG. Hierbij is voor de RIJK-gemeenten het genoemde beleid opgedeeld in procedurebeleid en maatschappelijk beleid. Het procedurebeleid is zoveel mogelijk gelijk tussen RIJK-gemeenten en is vervat in dit document. Het maatschappelijk inkoopbeleid wordt per gemeente individueel opgesteld en vastgesteld.

Uitgangspunten

De gemeente Castricum heeft uiteraard ook eigen uitgangspunten en beleidsdoelstellingen. In het beleid zijn deze uitgangspunten en de bijdrage daarvan aan de algemene beleidsdoelstelling verwoord.

Het beoogd effect van het nieuwe (herziene) beleid zijn heldere en compacte uitgangspunten, een praktisch procedure handboek en aangepaste Algemene Inkoopvoorwaarden waardoor de organisatie duidelijke richtlijnen heeft voor inkoop en aanbesteden. Het handelen volgens deze richtlijnen en het handboek draagt bij aan de algemene opdracht van de gemeente om de beschikbare middelen op doelmatige, rechtmatige en maatschappelijk verantwoorde wijze in te zetten.

Door het vaststellen van het procedure handboek en de Algemene Inkoopvoorwaarden conformeert de gemeente Castricum zich binnen RIJK aan gelijklopende afspraken ten aanzien van inkoop en aanbestedingen. De inkoopfunctionarissen van RIJK hebben daarmee een handvat en een eenduidig toetsingskader voor het begeleiden en/of uitvoeren van inkoop en aanbesteden bij de gemeente Castricum en elke andere deelnemende gemeente.

De medewerkers van de gemeente Castricum krijgen consequent advies, begeleiding en ondersteuning en bouwen daarmee ook hun eigen kennis en vaardigheden op een eenduidige manier op.

De gemeente Castricum vindt, naast de hiervoor genoemde praktische voordelen van de samenwerking binnen RIJK, nog een aantal beleidsmatige, juridische/ethische en procesmatige uitgangspunten van belang. Het werken op basis van deze uitgangspunten draagt bij aan het realiseren van de hierboven genoemde doelstelling. Inkoopadviseurs en medewerkers zijn van deze

uitgangspunten op de hoogte en van hen wordt verwacht dat zij conform deze uitgangspunten handelen.

De in dit beleid gegeven kaders krijgen een nadere praktische invulling in een proces-/procedurebeschrijving en de inkooptoolkit op het intranet.

Beleidsmatige uitgangspunten

1. De gemeente Castricum heeft een voorbeeldfunctie op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Dat wil zeggen dat de gemeente Castricum verantwoordelijkheid neemt voor het personeel, de omgeving waarin wordt ondernomen, global warming, de herkomst van producten etc. Het gaat om de balans tussen milieu, mens en middelen en dat is een integrale verantwoordelijkheid van de gehele organisatie. De gemeente Castricum vraagt dat ook van zijn partners, leveranciers etc.

2. De gemeente Castricum heeft een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzaam inkopen.

Duurzaam inkopen is een onderdeel van MVO. De gemeente Castricum onderschrijft de landelijke doelstelling voor overheden om 75% duurzaam in te kopen. De duurzaamheidscriteria, ontwikkeld door SenterNovem/Agentschap NL, worden door de gemeente Castricum daar waar mogelijk meegenomen in selectie- en gunningscriteria.

3. De gemeente Castricum heeft een voorbeeldfunctie op het gebied van 'social return'.

Dat wil zeggen dat de gemeente Castricum zich inspent, ook bij inkopen en aanbesteden, om de arbeidsmogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt¹ te stimuleren. Doel van de gemeente Castricum is het aantal uitkeringsgerechtigden terug te dringen en jongeren aan het werk te helpen. Dit beleidsmatige uitgangspunt krijgt een nadere praktische invulling in een nog op te stellen richtlijn/leidraad social return.

4. De gemeente Castricum stimuleert plaatselijke en regionale economie en ondernemers.

Door bij onderhandse aanbestedingen ten minste één regionale partij uit te nodigen om een offerte uit te brengen.

5. Nieuwe producten, werken of diensten zijn minimaal van gelijke kwaliteit tegen zo laag mogelijke integrale kosten.

Bij kwaliteit gaat het niet alleen om de kwaliteit van het product, dienst of werk, maar ook om de kwaliteit van direct daarmee samenhangende zaken, zoals service, logistiek, informatie, garantie, voorwaarden etc. Zo laag mogelijke integrale kosten houdt in dat alle kosten over de gehele levenscyclus die direct verband houden met de keuze voor een product, dienst of werk, meegenomen worden in de financiële afweging.

6. Het afwegen van prijs en kwaliteit vindt plaats op basis van vooraf gestelde selectie- en gunningscriteria.

Bij het beoordelen van offertes en aanbiedingen kan worden gegund op basis van:

- a. *economisch meest voordelige aanbidding (EMVI)*, waarbij naast de prijs een aantal aanvullende criteria bepalend is, zoals kwaliteit, risico, levertijd, betrouwbaarheid, garantie, nazorg, maatschappelijke relevantie, etc.
- b. *laagste prijs (LP)*, waarbij **na** controle op de minimale gestelde kwaliteitseisen, de aanbiedingsprijs bepalend is.

In de Aanbestedingswet is opgenomen dat gunning in principe dient plaats te vinden op basis van EMVI, tenzij.... Afwijking van EMVI is mogelijk mits dit vooraf is beargumenteerd en vastgelegd.

¹ Deze doelgroep bestaat uit o.a.: alle uitkeringsgerechtigden uit de WWB, WW, WIA/WAO, WAJONG of WSW en jongeren zonder startkwalificatie of nog in opleiding op een BBL- of BOL-plek.

Juridische/ethische uitgangspunten

1. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is gebaseerd op de aspecten openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid.

Openheid houdt in dat inkoopprocessen transparant zijn en verantwoord kunnen worden. Objectiviteit wil zeggen dat inkoopprocessen gebaseerd zijn op feiten, niet op 'gevoel' en vooroordelen. Zo worden er bijvoorbeeld geen externe partijen, producten, diensten of werken bij voorbaat uitgesloten. Zorgvuldigheid betekent hier een professionele en inkooptechnische verantwoorde wijze van werken.

2. Alle inkopen en aanbestedingen geschieden conform wet- en regelgeving en bestaande jurisprudentie.

3. Medewerkers die inkopen of aanbesteden hebben slechts een zakelijke relatie met (potentiële) leveranciers, dienstverleners en aannemers.

Procesmatige en procedurele uitgangspunten

1. Beleid en afspraken zijn praktisch en uitvoerbaar. Wanneer een aanbesteding of inkoop conform geformuleerde uitgangspunten in bijzondere gevallen leidt tot nadelige gevolgen voor gemeente Castricum, kan gebruik worden gemaakt van de hardheidsclausule.
2. Alle inkopen en aanbestedingen geschieden rechtmatig en transparant. Bij inkopen en aanbestedingen vanaf € 5.000,- wordt een inkoopdossier gemaakt.
3. Door RIJK wordt gewerkt op basis van een inkoopjaarplan.
4. Er is centrale sturing en ondersteuning en periodieke interne controle.
5. Beschikbaar gesteld budget en werkelijke uitgaven zijn geregistreerd.
6. Inkoop en aanbesteden vindt plaats met inachtneming van de geldende mandaat- en volmachtregeling van de gemeente Castricum. De gemeente Castricum wil alleen gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.
7. De juiste procedures zijn gevolgd in een zo kort mogelijke tijd.

Uitzonderingsbepalingen

1. Uitzonderingen op de wijze van aanbesteding zoals bepaald in de tabel op pagina 5, zijn bij meervoudig onderhandse en nationaal openbare aanbestedingen voor werken, leveringen en diensten toegestaan, indien:
 1. de opdracht aansluit bij een reeds in opdracht van de gemeente Castricum in uitvoering zijnde werk, levering respectievelijk dienst en tevens vooraf aannemelijk is gemaakt dat uitvoering door dezelfde opdrachtnemer efficiënter, sneller en daardoor goedkoper zal zijn, met dien verstande dat de waarde van de nieuwe opdracht niet meer dan 50% van de waarde van het reeds in uitvoering zijnde(e) werk, levering en/of dienst bedraagt en evenmin het totaal van beide opdrachten er alsnog toe leidt dat het Europese drempelbedrag wordt overschreden; of,
 2. het veranderen van opdrachtnemer ten behoeve van de uitvoering van de nieuwe opdracht, aantoonbaar leidt tot:
 - a. onoverkomelijke technische problemen met reeds aangeschafte apparatuur en/of werk;
 - b. transitiekosten waardoor de kosten voor de uitvoering van de overeenkomst significant stijgen; of
 - c. aangetoond wordt, dat er voor de opdracht onvoldoende geschikte gegadigden zijn; of,
 - d. de aard van de opdracht en omstandigheden waaronder deze worden verleend zo bijzonder zijn, dat deze verhinderen dat voorafgaand aan de opdracht een algemene vaststelling van prijzen plaatsvindt; of,

- e. sprake is van een opdracht in een situatie van onverwijlde spoed of calamiteiten, welke niet het resultaat is respectievelijk zijn van nalatig handelen van (medewerkers van) de gemeente Castricum.
- 2. Het verstrekken van een opdracht met gebruikmaken van de hiervoor genoemde uitzonderingen is slechts mogelijk na een besluit van het college van B&W. Het college neemt zo'n besluit alleen op basis een schriftelijke en door de afdelingsmanager deugdelijk gemotiveerde aanvraag (B&W advies) daartoe, die is voorzien van een advies van een inkoopfunctionaris.
- 3. Van drempelwaarden voor Europese aanbestedingen kan overigens **niet** worden afgeweken, die zijn wettelijke voorgeschreven.

Procedure handboek Stichting RIJK

Ten behoeve van een correct proces is het handboek Inkoop en aanbesteding opgesteld en van toepassing voor de gemeente Castricum.

Rechtmatigheidscontrole

In de Wet dualisering gemeentebestuur is opgenomen dat gemeenteraden verordeningen vaststellen die van belang zijn voor de financiële functie van de gemeente. Eén van die verordeningen is de financiële verordening die wordt voorgeschreven in artikel 212 gemeentewet.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid dient ter uitvoering van de financiële verordening, ex. Artikel 212 Gemeentewet, meer in het bijzonder artikel 16 inzake het vaststellen van regels voor inkoop en aanbesteding.

Op grond van artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet is geregeld, dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst die belast zijn met de controle van de jaarrekening en het daarbij (al dan niet) verstrekken van de accountantsverklaring. Onderdeel hiervan is de rechtmatigheidsverklaring, welke (onder meer) ziet op het naleven van de (Europese) aanbestedingsregels.

Interne en externe controle

De interne controletaak wordt vervuld door de IC-functionaris van de afdeling Financiën en is gedefinieerd als: het beheersen, actief evalueren en bewaken van de inkoopprocessen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat er verbijzonderde interne controle wordt uitgevoerd door Concerncontrol.

De IC-functionaris is belast met de interne controle en bewaakt of het inkoopproces binnen de kaders van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid is uitgevoerd. Interne controle toetst daartoe periodiek achteraf en steekproefsgewijs of de voorgeschreven procedurehandelingen hebben plaatsgevonden.

De externe controle op naleving van de (Europese) aanbestedingsregels vindt daarnaast plaats door de accountant in het kader van het verplichte rechtmatigheidsonderzoek. Niet-rechtmatig gedane inkopen kunnen bij overschrijding van de vastgelegde goedkeuringstoleranties leiden tot een niet-goedkeurende controleverklaring bij de gemeentelijke jaarrekening.

Drempelwaarden

De gemeente hanteert , in tegenstelling tot het gestelde in § *Waarde van de opdracht* van het Procedure Handboek (pag. 17), de volgende drempelwaarden (bedragen excl. BTW):

Aanbestedingsvorm	1. Werken	2. Leveringen	3. Diensten	Opmerking
IV Europees*	> € 5.000.000	> € 200.000	> € 200.000	Publiceren op www.tenderned.nl + verzending naar TED**
III Nationaal openbaar met en zonder selectie	€ 1.250.000 – € 5.000.000	€ 125.000 – € 200.000	€ 125.000 – € 200.000	Publiceren op www.tenderned.nl
II Meervoudig onderhands	€ 150.000 – € 1.250.000	€ 30.000 – € 125.000	€ 30.000 – € 125.000	Minimaal 3 offertes en maximaal 5 offertes
I Enkelvoudig	< € 150.000	< € 30.000	< € 30.000	

* Deze bedragen worden elke twee jaar bijgesteld door de Europese commissie. De eerstvolgende wijziging zal zijn op 1 januari 2014. Deze wijzigingen zullen automatisch van toepassing zijn voor de gemeente Castricum en zullen in dit beleid worden aangepast.

** TED= Tenders Electronic Daily is de onlineversie van het Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie, bestemd voor Europese openbare aanbestedingen.

Afwijken van de drempelbedragen geschiedt conform het gestelde in de hardheidsclausule.